

Kirjeitä Nigeriasta

17.8.2007 13:36 — Antti Kirves

Nigerialaiskirjeinä tunnettuja huijauksia on nähty vuosikaudet, ja aina ne palaavat uudelleen sähköpostilaatikoihin, silloin tällöin myös otsikoihin. Kuka ihme niihin vedätyksiin enää menee?

Kaverilta tuli viesti.

- Joku äijä Afrikasta väittää, että se haluaa siirtää 10,5 miljoonaa dollaria mun tilille. Voiko tää olla totta?

Voiko se olla totta, että joku tosissaan kysyy tuollaista?

No, kaveri saattoi heittää huulta, mutta moni menee yhä lankaan. Muuten kai ei nigerialaiskirjeitä olisi nähty enää vuosiin. Rikoksen pitää kannattaa, ei se muuten houkuttele.

Aloin miettiä, miten voi olla, että ihan fiksut, jokseenkin tavallisella järjenjuoksulla siunatut ihmiset menevät halpaan, ja vielä näin halpaan. Samaa vedätystä on tehty parikymmentä vuotta. Miten sellainen voi onnistua?

Halpaa ja helppoa

Kukapa ei nigerialaiskirjeisiin olisi törmännyt? Huijari yleensä kertoo sähköpostiviestissä koskettavan tarinan, johon liittyy iso rahasumma. Rahat pitäisi äkkiä tallettaa jonkin luotettavan tahon pankkitilille ulkomaille. Tämä luotettava henkilö olet juuri sinä.

Nigerialaiskirje tunnetaan myös 419-huijauksena. Tämän tyyppinen huijaus on lähtöisin Nigeriasta, mutta se on levinnyt eri puolille maailmaa. Nimi tulee Nigerian rikoslain kohdasta, joka koskee kirjehuijauksia.

419-huijaus on helppo ja halpa järjestää. Huijausviestit noudattavat yleensä samaa kaavaa, joten niitä voi kierrättää käytössä ja roskapostittaa sitten hetkessä ympäri maailmaa.

Viestejä voi lähettää vaikka miljoonia ilman, että kustannukset kasvavat. Samalla kasvaa sen todennäköisyys, että huijari onnistuu löytämään jonkun, joka nielee hänen syöttinsä. Yhdeltäkin ihmiseltä kun voi saada lypsetyksi jopa satoja tuhansia euroja.

Ensimmäiset paperiversiot nigerialaiskirjeistä lähetettiin jo 80-luvulla. Perusajatus huijauksissa on ollut suurin piirtein sama alusta saakka.

Sumentaako usko järjen?

Taannoin mainiossa Penn & Tellerin tv-ohjelmassa puhuttiin meedioista, huijareista, jotka rahastavat surevien ihmisten toiveilla saada yhteys edesmenneisiin lähimmäisiinsä.

Ohjelmassa pääteltiin muun muassa, että voimakas halu päästä vielä yhteyteen menetetyn ihmisen kanssa aiheuttaa sen, että aika kehnokin meedio menestyy alalla. Surevaa ihmistä on taitavan manipuloijan helppoa ohjailla.

Ei haittaa, vaikka meedio ei ihan aina osuisi oikeaan "selvänäkemisessään". Kun ihminen oikein haluaa uskoa johonkin, mieli ikään kuin täyttää puuttuvat aukot. Ihminen uskoo sen, minkä hän haluaa uskoa. Hän kiinnittää huomionsa siihen, mitä meedio on sattunut hänestä arvuuttelemaan oikein tai melkein oikein ja unohtaa puolestaan sen, missä selvänäkijä on arvannut väärin.

Ehkä nigerialaiskirjeidenkin aukot täyttyvät tarpeeksi toiveikkaan mielessä. Kun on tarpeeksi kova rahapula, huijarin tarjous voi alkaa vaikuttaa mahdolliselta.

Vähän niin kuin roskapostitse puffattavat erektiolääkkeet, viagrat sun muut. Jos ihminen on tarpeeksi epätoivoinen tällä saralla, ehkä hän klikkaa spämmiviestin linkkiä nopean helpotuksen toivossa, ihan vain siltä varalta, että jos sittenkin.

Roskapostiakaan ei olisi, jos kukaan ei sen houkutuksiin lankeaisi. Jos ja jos.

Ei pelkkää leikkiä

Nigerialaiskirjeiden lähettäjät ovat vuosien saatossa saaneet lukuisia vastaiskuja. Monet suomalaisetkin ovat vastanneet viesteihin ja jatkaneet viestien vaihtoa - huijataksean huijareita. Viimeksi heinäkuussa tietoturvayhtiö McAfeen tutkija julkaisi yhtiön blogissa [vastauksensa nigerialaiskirjeeseen](#).

On nigerialaiskirjeillä onnistuttu suomalaisia huijaamaankin, ja meikäläisiä on myös lähtenyt rahojaan hakemaan, laihoihin tuloksiin. Vuonna 2001 suomalaismies kaapattiin ja pahoinpideltiin hänen matkustettuaan Afrikkaan huijareita tapaamaan. Maailmalla rahojaan hakemaan lähteneitä on vuosien saatossa jopa tapettu.

FBI pitää nigerialaiskirjeitä merkittävänä nettirikollisuuden muotona. Liittovaltion poliisin mukaan amerikkalaiset

---

verkkorikollisuuden uhrin menettivät viime vuonna eniten rahaa yksittäisistä petoksista juuri nigerialaiskirjeisiin.

Yksi suomalainen tietoturva-vaikuttaja arvioi viime vuonna nigerialaiskirjeiden saldoksi 2,2 miljardia euroa. En tiedä, mistä hän oli luvun saanut enkä sitäkään, pitääkö se paikkansa. Sama henkilö väitti myös, että huijauskirjeet olisivat Nigerian toiseksi kannattavinta liiketoimintaa heti öljyn jälkeen. Mene ja tiedä.

Auttaminen on inhimillistä

Ihmiset ovat luonnostaan empaattisia ja auttavaisia. Kun toinen kirjoittaa olevansa ahdingossa, häntä ehkä tekee mieli auttaa. Ihmiset ovat myös ahneita: jos luvassa on rahaa, auttajia on enemmän.

Aika yksisilmäistä on, että 419-huijausten uhreja niin kärkevästi pidetään tyhminä. Kyseenalaista on myös se, että jotkut ovat niin innokkaita toteamaan, että "siitäs sai; mitäs menee uskomaan huijaria".

Eikö elämäntilanne, sairaus, ikä tai jokin muu tekijä voi missään tapauksessa vaikuttaa siihen, että viisaskin menee nigerialaisvipuun?

Kyllä kai huijareille riittää uhreja ihan tosielämässäänkin. En oikein jaksa uskoa, että nekään uhrin välttämättä tyhmiä olisivat. Hyväuskoisia ehkä, hidasliikkeisiä kenties, mahdollisesti huononäköisiä tai iäkkäitä, mutta eivät välttämättä tyhmiä.

Ihmiset uskovat mitä ihmeellisimpiin asioihin. Se on ominaisuus, joka on meihin rakennettu, yksi niistä asioista, jotka tekevät meistä ihmisiä. Hyvässä ja pahassa. Ahneus on toinen ja toivossa eläminen kolmas. Kaikki nämä inhimilliset ominaisuudet voivat saada meidät tekemään asioita, joita voimme joutua katumaan - siis tyhmyyksiä.

Toivottavasti kaikkien ei tarvitsekaan koskaan muuttua kyynisiksi epäilijöiksi. Varovaisuus riittäisi, ja jotta voi varoa, pitää osata varoa.

Sitä paitsi ovat huijaritkin joutuneet huijatuiksi. Tyhmyyttäänkö?

Sehän se vasta olisikin hienoa, että huijarit huijailisivat vain toisiaan ja jättäisivät muut rauhaan…

<http://www.digitoday.fi/mielipide/2007/08/17/kirjeita-nigeriasta/200719909/66>